

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 104. ÉVFOLYAMA

1969. JÚNIUS XVIII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

TARTALOM

<i>Dr. Keresztesi Béla: Dr. Magyar Pál 1895—1969</i>	241
<i>Jakóts László: A vadgazdasági üzemtervekről</i>	242
<i>Tóth Imre: A termelőszövetkezetek önálló erdőgazdálkodásáról</i>	246
<i>Dr. Solymos Rezső: Adatok a nagycesmetés erdőfelújításhoz</i>	250
<i>Tokody Mihály: A város tüdeje</i>	253
<i>Firbás Oszkár: Az iskolareform és a középfokú erdészeti szakoktatás</i>	255
<i>Varga Ferenc: Tanulmányúton Nyugat-Kanadában</i>	261
<i>Dr. Szodfridt István: Az olasznyár kéregvastagsága, kéregszázaléka és szerfamegoszlása</i>	265
<i>Bründl Lajos—dr. Tompa Károly: Fonófűz köztes populétumok</i>	269
<i>Szabó Ferenc: Fenyveseink és a hazai cellulóz gyártás</i>	274
<i>Dr. Kiss Rezső: Faállományok záródásának becslése</i>	277
<i>Dr. Papp László: 1968/69 telének időjárása</i>	280
<i>Irodalmi Szemle:</i>	
<i>Az ágnyesés nyilvántartása (dr. Babos I.)</i>	283
<i>Rövid lejárátú erdőművelési üzembracionalizálás (dr. Solymos R.)</i>	284
<i>A fotorelaszkóp technika (dr. Solymos R.)</i>	285
<i>Magas értékű tápanyagvesztéségről (Jerome R.)</i>	285
<i>Az erdők megsemmisítése Abesszíniában (dr. Babos I.)</i>	285

Címkép: Nők erdészeti szolgálatban — csemeteketkezelő (Fotó: ERTI, Körmeny T. felv.)

Hátlapon: A Meeseki Áll. Erdőgazdaság markoló szerkezete (Fotó: Birgés Á.)

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Д-р Керестеши Б.: Д-р Мадыяр Пал 1895—1969 гг.</i>	241
<i>Яков Л.: Об оргхозпланах охотничьих хозяйств</i>	242
<i>Томп И.: О самостоятельном ведении лесного хозяйства сельскохозяйственными производственными кооперативами</i>	246
<i>Д-р Шоймош П.: Данные по возобновлению леса крупными саженцами</i>	250
<i>Токоди М.: Легкие города</i>	253
<i>Фирбаш О.: Школьная реформа и лесохозяйственное специальное среднее образование</i>	255
<i>Varga F.: Научная командировка в Западную Канаду</i>	261
<i>Dr. Szodfridt I.: Толщина и процент коры тополя итальянского и товарность насаждения</i>	265
<i>Брюнда Л., д-р Томпа К.: Популетумы с международной культурой — ивой для плетения различных изделий</i>	269
<i>Сабо Ф.: Оаши боры п отечественное производсво целлюлоза</i>	274
<i>Д-р Киши П.: Оценка сомкнутости древостоев</i>	277

CONTENTS

<i>Dr. B. Keresztesi: Dr. Pál Magyar, 1895—1969 (An obituary)</i>	241
<i>L. Jakóts: Working plans for game management</i>	242
<i>I. Tóth: Independent forestry management of cooperative farms</i>	246
<i>Dr. R. Solymos: Data on reforestation with big seedlings</i>	250
<i>M. Tokody: The lungs of the cities</i>	253
<i>O. Firbás: The educational reform and the secondary forestry training</i>	255
<i>F. Varga: Study tour in West Canada</i>	261
<i>Dr. I. Szodfridt: Thickness and percentage of bark, and the industrial wood composition of Populus euramericana L.214</i>	265
<i>L. Bründl—Dr. K. Tompa: Populeta interplanted with Salix americana</i>	269
<i>F. Szabó: The Hungarian evergreen stands and the pulpwood industry</i>	274
<i>Dr. R. Kiss: Estimation of stand closure</i>	277

A lapban megjelent tanulmányok szerzői

Bründl Lajos főmérnök, Erdészeti Fűz-, Nád- és Kosáripári Vállalat, Budapest; Firbás Oszkár erdőmérnök, tanár, Erdészeti Technikum, Sopron; Jakóts László osztályvezető-h. MÉM Erdészeti Hivatal Erdészeti Igazgatási Főosztály, Budapest; dr. Keresztesi Béla igazgató, Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest; dr. Kiss Rezső tud. munkatárs, Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest; dr. Papp László tud. főmunkatárs, Erdészeti Tudományos Intézet, Kecskemét; dr. Solymos Rezső tud. osztályvezető, Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest; Szabó Ferenc ny. erdőmérnök, Budapest; Szodfridt István tud. főmunkatárs, Erdészeti Tudományos Intézet, Kecskemét; dr. Tompa Károly docens, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron; Tokody Mihály erdőmérnök, Gödöllői Áll. Erdőgazdaság műszaki erdészeti, Budapest; Tóth Imre erdőmérnök, szaktanácsadó, Mohács; Varga Ferenc adjunktus, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron.

DR. MAGYAR PÁL 1895 – 1969

1969. április 18-án rövid betegség után elhunyt dr. *Magyar Pál* egyetemi tanár, az Erdészeti Tudományos Intézetnek volt igazgatója. Halálának híre valamennyiünket váratlanul ért. Nekünk, erdészeknek és különösen nekünk, kutatóknak *Magyar Pál* annyira hozzátartozott már a tudatunkhoz, annyira a magyar erdészeti tudomány része volt Ő, hogy egyszerűen nem tudjuk elfogadni, hogy eltávozott közülünk.

Közel három esztendeje mint erdőmérnökhallgató ismertem meg. Egyetemünk akkor fénykorát élte, európai hírű professzorok tanítottak bennünket, akik az erdészeti tudománynak és a gyakorlati erdőgazdálkodás irányításának egyaránt vezető egyéniségei voltak. De emberek is voltak a szó igazi nemes értelmében, akik ma is példaképként állanak előttünk, mindnyájunk előtt, akik náluk tanultunk. *Magyar Pál* ezek között a tudós professzorok között is már akkor felkeltette figyelmünket. Előadásai a magyar erdészet akkori legnagyobb vállalkozásának, az alföldfásításnak mindennapi teendőit tárgyalták, de ugyanakkor messze előre is mutattak. Ha lehet valamit felróni az akkori egyetemnek, az minden bizonnyal az, hogy az alföldfásítást csak rendkívüli tárgyként oktathatta. Abban az időben ennek a legfőbb tárgynak kellett volna lennie. Annak kellett volna lennie a körülményeknél, de sajátos eredetiségénél fogva is. Ezt a tantárgyat, helyesebben mondva tudományágát *Magyar Pál* a hazai szikből, homokból növesztette ki előremutatóan lerakva az alapját mindannak, ami ma erdészeti termőhelykutatóssá, termőhelyfeltárássá terebélyesedett ki, s ami ma az erdőgazdálkodás, a fatermesztés legfontosabb alapja.

Az élet a mi gyorsan változó korunkban, a politikai és műszaki-tudományos forradalmak korában, az egyén, de különösen a vezetőember számára sok mindent tartogat: elismerést, mellőzést, örömet, szomorúságot, hajszoltságot, nyugalmat. Része volt mindezekben *Magyar Pálnak* is. A kegyetlen halál azonban, amely elragadta tőlünk, lezárta és megmerevítette életfutása vonalát, s ahogy most ezt így magunk előtt látjuk, egy eredményekben gazdag, gyorsan felfelé ívelő életutat szemlélhetünk.

Magyar Pálnak módja volt munkásságának eredményeit egy kapitális műben — az „*Alföldfásítás*” című könyvében — összefoglalni. Ez felszabadulás utáni erdészeti könyvkiadásunknak legátfogóbb, legkiemelkedőbb alkotása. Dokumentum-

tálja ez a könyv több évtizedes kutatómunkájának eredményeit, s maradandó emléket állít a hazai erdészeti kutatás hősi korszakának.

Megérhette *Magyar Pál* azt is, hogy a tudományág, amelynek alapjait úgyszólván egyedül rakta le, tudományos iskolává terebélyesedett, s ma Európában az Erdészeti Tudományos Intézetnek van talán legerősebb erdészeti termőhelyismerettani részlege, e területen dolgozó kutatóink ma az európai élvonalat alkotják, s ők mind az Ő tanítványai, mind az Ő követői.

Megérhette *Magyar Pál*, hogy az alföldfásítás, amely ügyének egész életét szentelte, úgyszólván a szeme előtt valósult meg a gyakorlatban. A kietlen szikes pusztákat, szélhordta homokbuckákat, amelyeknek növénytársulásait; mint fiatal erdőmérnök-kutató kezdte tanulmányozni, ma erdősávok, fasorok díszítik, erdők, ligetek borítják.

Az Alföld erdősültsége életében megduplázódott. Ma már az iskolai tankönyveket, amelyekből a gyerekek azt tanulják, hogy Magyarország erdőben, fában szegény ország, át kellene íratni. Magyarországnak ma már van elég erdeje, s a századforduló tájára elérhetjük a fában való önellátást. A sok százezer hektár új erdő és fásítás *Magyar Pálra* is fog emlékeztetni. Ezeket elsőnek Ő álmodta meg, ezek létesítésének tudományos alapjait Ő rakta le.

Megérhette *Magyar Pál*, hogy az Erdészeti Tudományos Intézet, amelyet a háborús években mint igazgató vezetett, s amelynek akkor mindössze három alkalmazottja volt, 400 fős intézetté növekedett, s a FAO szakértők legutóbb tett megállapítása szerint ma a világ legjobb 8 erdészeti intézete közé tartozik.

Ezeket az eredményeket felsorolva rajzolódik ki előttünk igazában *Magyar Pál* életútja, eredményekben rendkívül gazdag munkássága, s úgy áll Ő előttünk, mint a hazai erdészeti tudomány egyik legkiválóbb művelője.

Rendkívüli tehát a váratlan veszteség, amely bennünket ért. Minden magyar erdész, erdőmérnök őszinte nagy fájdalommal gyászolja Őt, s fogja őrizni hálás nagyrabecsüléssel emlékét.

Dr. Keresztesi Béla

A vadgazdasági üzemtervekről

JAKÓTS LÁSZLÓ

A MÉM 22/1968. (MÉM. Ért. 11.) sz. utasításával elrendelte, hogy az erdőgazdasági üzemtervekben a nagyvad gazdálkodással kapcsolatos feladatokat is elő kell írni.

Ez a rendelkezés az erdő- és vadgazdálkodás szempontjából egyaránt időszerű, mivel egyrészt az új mechanizmus időszakában a helyenként mutatkozó súlyos erdei és mezei vadkárok a gazdálkodó szervekre olyan terheket rónak, amelyek az illető szervek dolgozóinak keresetében jelentős kiesést okoznak, másrészt a külső határok lekerítése miatt a vad élőtere kisebb lett, a vadállomány a szükséges kilövések elmaradása miatt túlszaporodott, az így előálló vadsűrűség-növekedés pedig a vadállomány minőségi leromlását vonta maga után. Gyakori jelenség, hogy az erdőgazdálkodó szervek által vadföldgazdálkodás céljára átadott területeket a vadgazdálkodást folytató szervek nem művelték meg és nem gondoskodtak a talajerő utánpótlásáról sem.

Az erdőgazdasági üzemtervek készítői az erdő jóléti és egyéb funkcióinak előtérbe kerülése előtt nem fordítottak különösebb gondot arra, hogy az erdő életközösségének szerves részét jelentő vadállomány életfeltételeit az üzemtervi elő-